

enterprise europe info

Broj 70, 24. rujna 2012.

Europa pred vratima vaše tvrtke

Prekogranična suradnja

Europska unija objavila je poziv na natječaj u okviru IPA programa Jadranska prekogranična suradnja. Prvi Poziv za prijedloge strateških projekata u okviru IPA programa otvoren je od 3. rujna do 2. studenog ove godine. Za projekte je osigurano 90,9 milijuna eura, i to 12,5 milijuna eura za Prioritet 1 - Inovacije; 45,4 milijuna eura za Prioritet 2 - Zaštita Jadrana od onečišćenja; i 33 milijuna eura za Prioritet 3 - Poboljšanje intermodalnog prometa robe.

Više informacija o ovom natječaju možete naći na web stranici http://www.adriaticpacbc.org/index.asp?page=interna&level=news_detail&idcontent=775.

PROGRAM ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE ZA 2013. GODINU

Obrazovanje za potrebe tržišta

Programom za cjeloživotno učenje Europska unija želi stvoriti društvo znanja, omogućiti održivi ekonomski razvoj, veći broj kvalitetnijih poslova te jaču društvenu koheziju u Uniji. Programom se potiče suradnja obrazovnih institucija u Europi i pripremaju sudionici za uspješno sudjelovanje na europskom tržištu rada

Program za cjeloživotno učenje, koji je uspostavljen odlukom Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije 2006. godine, želi stvoriti napredno društvo znanja, održivi ekonomski razvoj, veći broj kvalitetnijih poslova te jaču društvenu koheziju u Europskoj uniji. Njime se potiče suradnja europskih obrazovnih institucija i mobilnost sudionika obrazovnog procesa te razvoja tolerancija i multikulturalnost. Istovremeno, program priprema sudionike za uspješno sudjelovanje na europskom tržištu rada.

Program za cjeloživotno učenje sastoji se od četiri sektorska potprograma: Comenius (predškolski odgoj i školsko obrazovanje), Erasmus (visokoškolsko obrazovanje), Leonardo da Vinci (strukovno obrazovanje i osposobljavanje) i Grundtvig (obrazovanje odraslih), te dva komplementarna programa: Transverzalni program (suradnja i inovacije u području cjeloživotnog učenja unutar Europske unije, učenje stranih jezika, razvoj inovativnih informacijskih i komunikacijskih tehnologija, šire-

nje i korištenje rezultata programa) i Jean Monnet (podupire institucije koje se bave europskim integracijama). Početkom rujna Europska komisija i Agencija za mobilnost i programe EU-a objavile su Poziv na natječaj Program za cjeloživotno učenje za 2013. godinu. Za Republiku Hrvatsku za projekte međunarodne suradnje u okviru Programa za cjeloživotno učenje u 2013. okviru je planirano oko 63,8 milijuna kuna.

Agencija će, kao i svake godine, organizirati seminare za potencijalne prijavitelje na kojima će se dati stručna potpora prilikom prijave na natječaj. Uz seminare planirani su i webinar (interaktivne prezentacije putem interneta) kako bi osigurala odgovarajuće informiranje potencijalnih prijavitelja koji nisu u mogućnosti sudjelovati na seminarima. Ovisno o programu koji ih zanima, zainteresirani mogu svoje upite poslati elektroničkom poštom na adrese: comenius@mobilnost.hr; erasmus@mobilnost.hr; leonardo@mobilnost.hr; grundtvig@mobilnost.hr; ili studentski.posjeti@mobilnost.hr. Rasporedi

seminara i webinar, kao i njihov dnevni red i način prijave, bit će uskoro dostupni na web stranicama Agencije za za mobilnost i programe EU-a.

Programi su namijenjeni svim osobama uključenim u proces obrazovanja na svim razinama od predškolskog odgoja do visokoškolskog obrazovanja (učenici, studenti, odgajatelji, nastavnici, profesori, administrativno osoblje u vrtićima, školama, sveučilištima i drugim visokoškolskim institucijama), kao i zaposlenima u različitim poduzećima, javnim i privatnim ustanovama na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, a bave se nekom vrstom formalnog ili neformalnog obrazovanja. Poziv na natječaj i dokumentacija dostupni su na internetskim stranicama Agencije za mobilnost i programe EU-a www.mobilnost.hr. U tijeku je i priprema nacionalnog Poziva na natječaj (konačna objava ovisi o finalizaciji dokumenata od strane Europske komisije) te prijevod natječajne dokumentacije, a informacije su dostupne na <http://www.mobilnost.hr/index.php?id=634>. (K.S.) ■

MALO POZNATI ASPEKT PROŠIRENJA

PREGOVORI s Europskim ekonomskim prostorom

Ulazak Hrvatske u EU znači novi krug pregovora komisije s Islandom, Lihtenštajnom i Norveškom, zemljama koje su sa Švicarskom članice Europskog prostora slobodne trgovine

Lada Stipić – Niseteo, Bruxelles

Proširenje Europske unije Hrvatskom, kao i bilo kojom drugom zemljom, značit će i novu rundu pregovaranja za Europsku komisiju u odnosima s ne-EU zemljama Europskog ekonomskog prostora (EEA, The European Economic Area) Islandom, Lihtenštajnom i Norveškom, tri od četiri države iz EFTA-e (Europskog prostora slobodne trgovine; četvrta je Švicarska). Kao i u slučaju aranžmana s Hrvatskoj daleko interesantnijom i ekonomski

važnijom Ceftom iz koje će kao nova članica EU-a izaći, tako i za EEA sporazum Europska komisija mora ispregovarati novu situaciju sa zemljom više u zajednici. Pregovori su striktno tehničke naravi. U ovoj priči, kao i sa Ceftom, hrvatska strana osigurava EK-u sve potrebne podatke i informacije.

EEA je zajedničko tržište trenutno 27 članica EU-a i tri spomenute zemlje, temeljeno na principima "stalnog i uravnoteženog jačanja trgovinskih i ekonomskih veza strana u ugovoru", kako se kaže u

članku 1. Sporazuma EEA. Cilj suradnje je stvoriti "homogeni europski ekonomski prostor", iznikao na četiri tržišne slobode – kretanja usluga, roba, kapitala i ljudi. Za cijeli ovaj prostor, EU27 i EEA trojku vrijede jednaka pravila tržišnog natjecanja i državnih potpora kao i kriteriji kvalitete i zdravstvene ispravnosti proizvoda. Isto tako, suradnja se širi na područja izvan terena četiriju sloboda, ali vezana uz širi pojam tržišta – na istraživanje i razvoj, obrazovanje, poduzetništvo, zapošljavanje, civilnu zaštitu. Iako su dio unutarnjeg tržišta 30 država, ove zemlje ne dijele s EU-om zajedničku poljoprivrednu politiku, trgovinsku politiku, carinsku uniju, vanjsku i sigurnosnu politiku te većim dijelom unutarnje poslove usprkos tome da su ne-članice EU-a Norveška i Island dio schengenskog prostora bez granica – za razliku od, recimo, članice EU-a Velike Britanije.

Zanimljiv je slučaj Švicarske – ona je prije dva desetljeća, 1992. godine kada je EEA osnivanja, naravno referendumom, odbila članstvo u EEA tako da, za razliku od trojke Islanda, Norveške i Lihtenštajna, sve svoje veze s EU-om uređuje bilateralnim sporazumima.

Dio EEA bile su zemlje Zapadne Europe koje su kasnije postale članicama zajednice (Austrija, Finska, Švedska). Za razliku od njih, zemlje Srednje Europe trenirale su režim slobodne trgovine unutar tadašnje Cefte. Proširenje EU-a značilo je i proširenje Europskog ekonomskog prostora. Članice EEA prate socio-ekonomsku koheziju nakon proširenja EU-a zemljama Srednje Europe, najveći je unosnik Norveška. Računa se da su u "novu Europu" u razdoblju od proširenja 2004. pa do 2009. godine odatle pristigle oko 1,3 milijarde eura različitih projekata.

Sve ovo znači da će Europska komisija pregovorima s trima zemljama pokriti pravne praznine stvorene ulaskom Hrvatske u EU.

Europska zona slobodne trgovine ima, između ostalih tijela, i svoj sud, u Luxembourg, zadužen za rješavanje sporova između zemalja zajedničkog tržišta. Ovaj sud trenutno je najviše zaokupljen jednom prilično skliskom temom, sudbinom štednje propale islandske banke Icesave u kojoj su mnogi Britanci i Nizozemci ostavili svoj novac. ■

WWW.EU-PROJEKTI.INFO

Portal za EU fondove

Internet portal i tražilica trebala bi olakšati informiranje o izvorima sredstava koji će se ulaskom Hrvatske u EU povećati 10 do 15 puta. Na portalu se nalaze trenutno 142 otvorena natječaja

EU projekti info je prvi internetski portal u Hrvatskoj i regiji koji na jednom mjestu sadržava sve relevantne informacije o EU fondovima i na kojem su objedinjeni svi aktualni natječaji, njihovi sažeci na hrvatskom jeziku i pripadajuća dokumentacija za projekte Europske unije za područje Hrvatske i regije koja uključuje i Bosnu i Hercegovinu, Srbiju, Crnu Goru i Makedoniju, kao i natječaje koje raspisuje Europska komisija. Na portalu su trenutno objavljena 142 natječaja. Portal je namijenjen neograničenom krugu korisnika iz svih sektora kao što su tijela javne vlasti, mala, srednja i velika poduzeća, udruge,

zadruga, razne građanske inicijative, instituti, znanstvene institucije te konzultanti koji sudjeluju u izradi projekata.

Moramo dati sve od sebe da ne završimo kao Rumunjska i Bugarska koje su iz strukturnih fondova, koji nas očekuju za manje od jedne godine, zbog loše pripremljenosti povukle samo 20 posto sredstava, kaže direktorica tvrtke EU Projekti Ariana Vela. "Hrvatska sljedeće godine prelazi na strukturne fondove EU-a i može očekivati od 10 do 15 puta više sredstava u odnosu na sredstva koja su joj dosad bila na raspolaganju. Europa će nam na stol svake go-

dine stavljati više od milijardu eura, a o nama će ovisiti hoćemo li tim sredstvima okrenuti leđa ili ćemo nastojati učiniti sve kako bi Hrvatska napravila što bolji posao", ističe Ariana Vela.

Privatne inicijative i ulaganje osnivača u ovakve projekte su za pohvalu, kaže Ružica Gelo, direktorica Centra za EU Hrvatske gospodarske komore. "To je važan iskorak u vremenu kad do ulaska u EU i korištenja sredstava iz strukturnih fondova imamo još manje od godine dana", smatra Ružica Gelo. Hrvatski korisnici iz svih sektora, od civilnog do poslovnog, mogu imati velike kori-

Ariana Vela, direktorica tvrtke EU Projekti

sti od sredstava iz EU fondova, kaže Danijel Mondekar, zastupnik u Hrvatskom saboru i predsjednik saborskog Odbora za europske integracije. "Svi se moraju dobro informirati i pripremiti za trenutak u kojem će nam na raspolaganju godišnje biti milijarda eura i više. Ovo će biti i moje prvo mjesto za informiranje o EU fondovima", zaključuje Mondekar. ■

MTO PALEKA-ZEMUNIK

EU NOVAC i za male poduzetnike

Iako je dobivanje novca iz EU fondova ozbiljan i težak posao, da je do njega moguće doći pokazuje primjer obrta iz Zemunika pokraj Zadra. No konkurentnost im je za sada manja jer zbog viših standarda sigurnosti hrane imaju i više cijene od tvrtki bez EU certifikata

Jozo Vrdoljak

Mesarsko-trgovački obrt Paleka postao je poznat široj javnosti nakon što je njihov projekt rekonstrukcije i proširenja klaonice zadovoljio uvjete na natječaju IPARD-a 2010. godine. To je pomalo iznenadilo hrvatsku javnost jer nije tajna da je procedura odobravanja projekata financiranih iz Europskih fondova prilično komplicirana, dugotrajna i stroga. Ovaj je primjer dokazao da u EU-u ima novca i za male.

Stroge kontrole za EU novac

MTO Paleka iz Zemunika uspio je proći na natječaju i prvotno mu je odobreno 426.000 eura za modernizaciju i rekonstrukciju klaonice. Nakon dovršetka rekonstrukcije i opremanja objekta, u srpnju ove godine isplaćeno im je 2,51 milijun kuna potpore za ulaganje. Zbog stroge kontrole nisu isplaćena cjelokupna odobrena sredstva, od oko 300.000 kuna, a razlog su poslovne teškoće jednog od izvođača radova koji nije dovršio posao, nego ga je odradila druga tvrtka koja nije bila spomenuta u zahtjevu za potporu.

Projekt je pripremila zagrebačka konzultantska tvrtka Georg i odnosio se na ulaganja u okviru Mjere 103 IPARD-

Proizvođači svježeg mesa koji ne zadovoljavaju EU standarde za sada ravnopravno sudjeluju na natječajima za opskrbu vrtića ili bolnica i zbog nižih troškova su, naravno, povoljniji

a - Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda. Do sada je za ovu mjeru, zajedno s Mjerom 101, bilo raspisano osam natječaja za dodjelu sredstava, a do kraja godine raspisat će se još jedan natječaj za te dvije mjere. Ukupno je u sklopu programa IPARD

za 37 završenih projekata isplaćeno gotovo 54 milijuna kuna potpora. Prije ove investicije Paleka je ulagao u još dvije mesnice, koje je financirao kreditom Hrvatske banke za obnovu i razvitak, vrijednim šest milijuna kuna. Njegovi objekti su po završetku ulaganja morali dobiti uporabnu dozvolu, EU kategorizaciju objekta, a nakon nadzora veterinarske inspekcije preko Agencije za plaćanje u poljoprivredi obrtu su isplaćene potpore.

Viši standardi donose više cijene

Ipak, koliko se god priča činila bajkovitom, **vlasnik i direktor MTO-a Paleka Božo Paleka** nije u potpunosti zadovoljan. Poskupjela mu je proizvodnja, a konkurencija - iako nema niti približne standarde - mu ruši cijenu. Njegovi konkurenti nisu, naime, značajnije ulagali, imali su puno manje ulazne troškove, a ravnopravno konkuriraju na svim natječajima. "Potrošači ne mogu saznati gdje je i u kakvim uvjetima dobiveno svježe meso, je li ono obrađeno u sanitarnim

uvjetima kakve zahtijeva EU regulativa ili u objektima koji ne zadovoljavaju uvjete", upozorava Paleka.

Prije ove investicije zapošljavao je devet radnika, a trenutačno ih ima 16. Među njima je i dvoje ljudi koje je morao zaposliti zbog servisiranja administrativnih obveza i zahtjeva IPARD-a.

"Prije puštanja u rad ostvarivali smo godišnji promet od 30 milijuna kuna, a ove godinu planiramo završiti s prometom od 35 milijuna kuna. Iako smo započeli ambiciozan projekt, radimo sa 20 posto kapaciteta. Razlog je teška situacija na tržištu uzrokovana padom kupovne moći, ali i nelojalna konkurencija klaonice i mesara koji nisu ulagali niti imaju troškove za održavanje i zadovoljavanje standarda kakve mi imamo. Oni su u startu povoljniji, a mi se nadamo da ćemo ulaskom u EU ostvariti svoje poslovne ciljeve. Proizvođači svježeg mesa koji ne zadovoljavaju EU standarde za sada ravnopravno sudjeluju na natječajima za opskrbu vrtića i

bolnica, a zbog malih troškova imaju povoljnije cijene", ističe Paleka. Isto tako, prema njegovom mišljenju, nije korektno da se sada legaliziraju svi objekti, i to po minimalnim cijenama, a u trenutku kada je on to radio bilo je skupo i komplicirano.

Uvjeti za primjer drugima

"Kada u posjet Hrvatskoj dolaze nadzornici iz Bruxellesa, onda ih iz naše Uprave za veterinarstvo vode u objekte poput PIK-a Belje i Vrbovec ili kod mene, dakle u objekte koji zadovoljavaju standarde. Ne vode ih u objekte koji ih ne zadovoljavaju. Međutim, kad uđemo u EU, te kontrole će biti nenajavljene", naglašava Paleka.

MTO Paleka ima trenutačno četiri mesnice na zadarskom području i svježim mesom opskrbljuje Mercator, Interspar i Plodine te nekoliko zadarskih hotela. "Što se tiče stočnog fonda, situacija na tržištu je dosta teška, ali onaj tko je likvidan i korektan prema dobavljačima, može osigurati dovoljne količine", zaključuje Paleka. ■

PERSPEKTIVE EU FONDOVA

NAJVEĆI IZAZOV - priprema

Ulaskom u EU Hrvatska dobiva mogućnost korištenja strukturnih fondova. Dolazak do tog novca i upravljanje njime najveći su izazovi za nas

Krešimir Sočković

Ulaskom u Europsku uniju Hrvatskoj će se otvoriti mogućnost korištenja značajnih sredstava europskih strukturnih fondova koji do 2013. raspoložu sa 347,4 milijarde eura. Kako je Hrvatski BDP po stanovniku manji od 75 posto europskog prosjeka odnosno na razini od oko 55 posto, Hrvatska bi trebala biti značajan neto primatelj europske pomoći.

Upravljanje tim novcima i dolazak do njega je najizazovniji zadatak nakon što Hrvatska uđe u Europsku uniju. Upravo o tim temama govorilo se na prvoj od niza konferencija pod nazivom *Perspektiva EU fondova – novi izazovi i prilike*. Konferenciju na kojoj je

sudjelovalo 170 sudionika kreatora politika, rukovoditelja državne uprave, predstavnika poslovnog sektora, civilnog društva te jedinica lokalne i regionalne samouprave organizirala je Hrvatska gospodarska komora uz potporu britanskih konzultantskih tvrtki WYG i ESEP.

Izuzetno je bitno da se društvo senzibilizira za ono što pružaju europski fondovi jer Hrvatska ne ulazi u Europu koja ekonomski raste, a i sama ima vlastitih dubokih strukturnih problema, kazao je predsjednik Hrvatske gospodarske komore Nandan Vidošević. "U Hrvatskoj već 40 godina nije izgrađena nova domaća industrija, a zadnja je bila Petrokemija Kutina. U zadnjih dva desetljeća Hrvatska je bila izlo-

žena samo preuzimanju tvrtki, nije imala brownfield investicija, greenfield investicija nije uopće imala, a slično se može dogoditi i u vezi s fondovima, ako neće biti minimuma društvenog dogovora u vezi s razvojnom koncepcijom", smatra Vidošević.

Hrvatskoj će biti na raspolaganju značajna sredstva te ona tu priliku treba prihvatiti, no to je i izazov, osobito za financijsko razdoblje od 2014. do 2020. godine, kaže britanski veleposlanik u Hrvatskoj David Arthur Slinn. "Neke su zemlje u korištenju sredstava bile uspješne, a neke su to bile manje. Očekuje se da će Hrvatska biti među uspješnijim zemljama koje su iskoristile ove fondove", ističe Slinn.

Hrvatska će za manje od 10 mjeseci postati 28. članica EU-a te će jedan od najvećih izazova biti priprema za strukturne i Kohezijski fond, smatra šef delegacije Europske unije u Hrvatskoj Paul Vandoren. "Uloženi su veliki naponi, a potrebno je još puno toga učiniti, osobito na administrativnim kapacitetima. Osobito je važno dugoročno strateško planiranje i izrada zajedničkog strateškog okvira te rad u skladu sa strategijom razvoja do 2020. godine. U pripremi Hrvatske važan je i koncept konzultiranja s dionicima koji mora biti kvalitetan i transparentan", smatra Vandoren.

Zamjenik ministra regionalnoga razvoja i fondova EU-a Jakša Puljiz ističe kako su nove zemlje članice EU-a ostvarile i bo-

ŽENE U UPRAVNIM ODBORIMA

Problem "STAKLENOG STROPA"

Kompanije s više žena na menadžerskim pozicijama imaju bolje poslovne rezultate, pokazuje statistika. Ideje o uvođenju ženskih kvota u tvrtke

Lada Stipičić – Niseteo, Bruxelles

"Nisam baš prijateljica i zagovornica kvota, ali me brojke uvjeravaju u suprotno: tamo gdje je više žena u upravnim odborima tvrtki, pogotovo velikih, pogotovo onih na burzama, tamo su i osjetno bolji poslovni rezultati". Ovim je riječima povjerenica za pravosuđe EK-a Viviane Reding svojevrjeme prezentirala

Neke su zemlje, svjesne nalaza o uspješnosti, već u svoje domaće zakone unijele obvezne kvote žena članica upravnih odbora. To su učinile Belgija, Francuska, Nizozemska i Španjolska. Ista obveza, ali za tvrtke u državnom vlasništvu, zakon je u Danskoj, Finskoj, Grčkoj, Austriji i Sloveniji.

la namjeru EK-a da članicama zajednice predloži obveznu kvotu od 40 posto žena u poslovodstvima najvećih tvrtki. Iza prijedloga su rezultati većeg broja istraživanja. Šezdeset posto vlasnika sveučilišnih diploma su žene. Promet tvrtki s jednom ili

više žena u upravi zamjetno je viši, jednako kao i profiti, od onog u tvrtkama gdje odlučuju "siva odijela" ili "momački klub", kako tepaju ekskluzivno muškim društvima u poslovodstvima. Razlike u uspješnosti toliko su dramatične da mnogi argumentirano govore o obvezujućim kvotama kao dodatku kompetitivnosti europske ekonomije pozivajući se na konkretne brojke! Evidentno je, tvrtke sa ženama na čelnim pozicijama bolje posluju.

Kvota već postoje

Neke su zemlje, svjesne nalaza o uspješnosti, već u svoje domaće zakone unijele obvezne kvote žena članica upravnih odbora. To su učinile Belgija, Francuska (gdje je broj žena u najvećim tvrtkama s burze CAC 40 došao do 22 posto ili 10 posto više nego lani), Nizozemska i Španjolska. Ista obveza, ali za tvrtke u državnom vlasništvu, zakon je u Danskoj, Finskoj, Grčkoj, Austriji i Sloveniji. Europske poslovne škole, inkubatori članova poslovodstava velikih tvrtki, do sada su izbacile na tržište rada nekih 7000 plus žena, savršeno osposobljenih za korporativne poslove iznad "staklenog stropa", nevidljive ali veoma efikasne granice koja dijeli žene od najviših funkcija u poslovnoj hijerarhiji, upozorava povjerenica Reding. Podaci, naravno, vele i

Prema za Kohezijski fond

nakon ulaska u Uniju

lje rezultate u iskorištavanju EU fondova od starih zemalja članica. "IPA program nas je približio standardima Kohezijskog i strukturnih fondova. Predviđena su velika sredstva iz EU fondova koja su namijenjena za investicije, te je stoga potrebno sve kapacitete staviti u pripremu projekata koji će se financirati iz tih fondova", naglašava Puljiz. Ključno za naš uspjeh u korištenju sredstava iz fondova bila je suradnja i umrežavanje, pojašnjava savjetnik u Odjelu za regionalnu i kohezijsku politiku Stalne misije Republike Poljske pri EU-u Krzysztof Kasprzyk. "Iako smo imali bogatih i siromašnijih regija u Poljskoj, odlučili smo da cijela zemlja bude ista regija. Stoga je i za Zagreb važno da se u korištenju EU fondova ne odvoji od ostatka Hrvatske", smatra Kasprzyk. ■

Nadan Vidošević, predsjednik Hrvatske gospodarske komore

David Arthur Slinn, veleposlanik Velike Britanije u Hrvatskoj

Paul Vandoren, šef delegacije Europske unije u Hrvatskoj

TROPA"

rtkama imaju sve više pobornika. Norveške kompanije imaju najviše žena u upravama svojih tvrtki - 42 posto

da je danas daleko bolje stanje nego prije jednog desetljeća – žene su 2003. godine bile na čelu 1,6 posto najvećih europskih kompanija, u siječnju ove godine postotak je narastao na (ne baš respektabilnih, ali...) 3,2 posto, prema bazi podataka Europske komisije o ženama u procesu odlučivanja.

Ankete su za žene

Javno je mnijenje naglašeno raspoloženo za davanje veće uloge ženama, čak i ako je zakonom propisano. Tri četvrtine anketiranih u Eurobarometrovom ispitivanju smatra da su kvote u redu, a nešto manje da bi se suprotno ponašanje, dakle kršenje obveze iz kvota, moglo i novčano kažnjavati. EK se zalaže za kvotu od 40 posto žena u upravnim odborima – s njom je ušao u inicijalnu raspravu koja bi trebala iznjedrati konačan prijedlog EU direktive. Prijedlog je trenutno u fazi razmatranja i slaganja, pretpostavlja se da se obveza odnosi isključivo na velike kompanije, zaobilazi malo i srednje poduzetništvo, a rok ispunjavanja je 2020. godina. Dvije godine ranije ista bi obvezujuća kvota vrijedila za javna poduzeća. I sada dolazi najzanimljiviji dio priče koji ilustrira i način krojenja europskih politika. Iako je prijedlog još u fazi izrade, dobrim dijelom temeljem javne rasprave zaključene ovog ljeta, neke

su se članice osjetile pozvanima intervenirati i prije nego što je završni nacrt ugledao formalno svjetlo dana. Neuobičajenu praksu reakcije na dokument u izradi pismom Europskoj komisiji pokrenule su vlade Velike Britanije, Bugarske, Nizozemske (koja ima svoj domaći zakon o kvotama žena!), Malte, Češke, Mađarske i tri baltičke države (poznate po natprosječnoj zastupljenosti žena u poslovodstvima). Devetoricu je izgleda, ali samo riječima, podržala Njemačka, no ne na način da bi izašla kao potpisnica. Neki govore da je ovo možda i prvi slučaj ranih reakcija nekih vlada na dokument koji se tek oblikuje.

Europski je parlament još ranije prigrlio ideju veće zastupljenosti žena u upravnim odborima, svidjele su mu se i kvote kao ideja za doći do cilja, ali se, prema očekivanjima, nije maknuo dalje od verbalne podrške. Pitanje kvota jest osjetljiva tema provedbe tzv. pozitivne diskriminacije, traženja ravnoteže u upošljavanju žena, manjina, hendikepiranih, starijih... i izbora najboljih kandidata.

U Norveškoj najviše menadžerica

U siječnju ove godine jedina zemlja u Europi koja je bila blizu, točnije i iznad kvo-

te žena u upravnim odborima bila je Norveška sa 42 posto. Najveća zastupljenost žena u upravnim odborima tvrtki je u Finskoj, Litvi i Švedskoj (27 do 25 posto), najniža na Malti, (tri posto), Cipru (četiri posto) i u Mađarskoj (pet posto). Prosjek EU-a je 14 posto, daleko ispod predložene kvote za 2020. godinu od 40 posto. Hrvatska je po ovome pri europskom vrhu sa 16 posto žena na položajima odlučivanja, kao u Danskoj, Bugarskoj, Velikoj Britaniji ili Njemačkoj. Podaci za javna poduzeća ne razlikuju se previše, prosjek EU-a je 13,7 posto, u Francuskoj, s obvezujućim zakonom, poznatij po velikom broju državnih poduzeća, prestigao je petinu. Europski su rekorderi Litva, Švedska i Finska s nešto više od četvrtine žena u upravnim odborima državnih tvrtki.

Veći angažman žena iznad "stakleng strova" dio je šire europske kampanje za zapošljavanje i maksimalno korištenje ljudskih resursa. Cilj strategije Europa 2020. je do kraja desetljeća dostići ili se makar približiti da 75 posto stanovništva u dobi od 20 do 65 godina radi. Strategija će od dogodne važiti i obvezivati Hrvatsku... koja se može pohvaliti najnižom službenom stopom zaposlenosti radno aktivnog stanovništva od svega 49 posto. ■

EU NATJEČAJI

Ovi i drugi natječaji mogu se pronaći na web stranicama službenog glasnika Europske unije na <http://ted.europa.eu>

INŽENJERSKE USLUGE

Office fédéral des routes OFROU, Division infrastructure routière, filiale de Winterthour, Winterthour, Švicarska, traži inženjerske usluge. Natječaj je otvoren do 12. listopada, a prijave na njemačkom jeziku predaju se na Office fédéral des routes OFROU, Division infrastructure routière, filiale de Winterthour, Grüzefeldstrasse 41, 8404 Winterthour, Switzerland, beschaffung.winterthur@astra.admin.ch. Više podataka o nadmetanju na istoj adresi.

USLUGE PRIJEVODA

Universitetet i Tromsø, Tromsø, Norveška, traži usluge prijevoda. Natječaj je otvoren do 15. listopada, a prijave na

norveškom jeziku predaju se na Universitetet i Tromsø, Innkjøpstjenesten, Administrasjonsbygget, Contact point(s): Avdeling for Økonomi, For the attention of: Merethe Berger Håkonsen, 9037 Tromsø, Norway, merethe.haakonsen@uit.no. Više podataka o nadmetanju na http://www.doffin.no//search/Search_AuthProfile.aspx?ID=AA2657.

ELEKTRONIČKI DISPLEJI

WSW mobil GmbH, Wuppertal, Njemačka, traži nabavu elektroničkih informacijskih displeja. Natječaj je otvoren do 8. listopada, a prijave na njemačkom jeziku predaju se na WSW mobil GmbH, Bromberger Str. 39-41, For the attention of: Frau Hecht, 42281 Wuppertal, Germany. Više podataka o nadmetanju na istoj adresi.

INSTALACIJA SUSTAVA ZA ZAŠTITU OD POŽARA

Infrabel - Zone Antwerpen, Antwerpen, Belgija, traži uslugu instalacije sustava za zaštitu od požara. Natječaj je otvoren do 25. listopada, a prijave na flamanskom jeziku predaju se na Infrabel - Zone Antwerpen, Koningin Astridplein 27, Contact point(s): Mets Odilon Alfons, 2018 Antwerpen, Belgium, odi.mets@in-

frabel.be. Više podataka o nadmetanju na istoj adresi.

PRIJEVOZ ROBE

Aktsiaselts Saarte Liinid, Kuressaare, Estonija, traži usluge prijevoza robe. Natječaj je otvoren do 12. listopada, a prijave na estonskom jeziku predaju se na Aktsiaselts Saarte Liinid, Rohu 5, For the attention of: Ulvi Kao, 93819 Kuressaare, Estonia, ulvi@saarteliinid.ee.

TRENING I OBRAZOVANJE

Vlada Republike Makedonije raspisuje natječaj za usluge treninga i obrazovanja menadžera. Natječaj je otvoren do 1. studenog, a prijave na makedonskom jeziku predaju se na Government of the Republic of Macedonia - General secretariat MKD, Ilinden 2, Contact point(s): General secretariat For the attention of: Snezana Ilijeska, 1000 Skopje, FYR Macedonia, sne-

zana.ilieska@gs.gov.mk. Više podataka o nadmetanju na istoj adresi.

IZGRADNJA GARAŽE

SMAT, Toulouse, Francuska, traži izvođača radova na izgradnji garaže i prilaznih cesta. Natječaj je otvoren do 26. listopada, a prijave na francuskom jeziku predaju se na SMAT, agissant au nom et pour le compte du SMTC (syndicat mixte des transports en commun de l'agglomération toulousaine), 1 place Esquirol, BP 10416, 1 place Esquirol, BP 10416, For the attention of: M. service commande publique, 31004 Toulouse Cedex 6, France, commande-publique@smat-toulouse.fr. Više podataka o nadmetanju na istoj adresi.

IZGRADNJA

SC Raja SA Constanta, Konstanca, Rumunjska, traži izgradnju cjevovodnog sustava. Natječaj je otvoren do 12. studenog, a prijave na rumunjskom jeziku predaju se na SC Raja SA Constanta, str Calarasi 22-24, Contact point(s): Directia Dezvoltare si Finantari Externe, For the attention of: Stelian Budes, 900590 Constanta, Romania, ionprd@yahoo.co.uk, www.e-licitatie.ro. Više podataka o nadmetanju na istoj adresi. ■

POSLOVNE PONUDE IZ EU-a

Na internetskoj stranici www.een.hr svakog mjeseca možete pronaći najnoviju ponudu stranih tvrtki koje su objavljene u bazi Enterprise Europe Network (EEN) i koje traže poslovne partnere u Hrvatskoj. Ispunjavanjem obrasca na internetskoj stranici moguće je i svoju tvrtku uvrstiti u europsku bazu. Ako vas zanima neka od ponuda za suradnju, pošaljite upit na jrvlic@hgk.hr uz broj šifre ponude za koju ste zainteresirani.

OUTSOURCING MOBILNIH UREĐAJA I ELEKTRONIČKIH NAPRAVA (20120829016)

Britanska tvrtka specijalizirana za kupnju velikih količina mobilnih telefona i drugih elektroničkih naprava za ponovnu uporabu i recikliranje traži outsourcing partnere u drugim europskim zemljama, koji mogu pomoći pri prikupljanju uređaja. Tvrtka je također potencijalno zainteresirana za imenovanje trgovačkih predstavnika ili za formiranje *joint venturea*.

PRERADA MLIJEKA (20120824014)

Ruska tvrtka specijalizirana za preradu mlijeka traži partnere zainteresirane za uspostavljanje joint venture suradnje. Tvrtka proizvodi široku paletu mliječnih proizvoda (mlijeko, sir, jogurt, kefir). Pri proizvodnji koriste samo prirodne sirovine.

AUTOMOBILSKI DIJELOVI (20120824006)

Ruska tvrtka specijalizirana za proizvodnju automobilskih dijelova traži partnere za joint venture, spremne za proizvodnju autodijelova i opskrbu istima.

VANJSKA TRGOVINA (20120817018)

Mađarska tvrtka za vanjsku trgovinu traži distributere, agente ili zastupnike. Tvrtka se bavi trgovanjem proizvodima u sljedećim kategorijama: hrana, piće, dekoracijski proizvodi, proizvodi za njegu tijela, tehnički proizvodi.

OBRAĐA METALA I PROIZVODNJA STROJEVA (20120817017)

Poljska tvrtka, specijalizirana za obradu metala i proizvodnju strojeva i strojnih dijelova, uglavnom za korištenje u poljoprivrednoj industriji, traži partnere za recipročnu proizvodnju. Tvrtka također nudi svoje usluge stranim izvođačima.

PRODAJA FARMACEUTSKIH I MEDICINSKIH PROIZVODA (20120727001)

Litvanska tvrtka specijalizirana u veleprodaji i maloprodaji farmaceutskih i medicinskih proizvoda nudi usluge distribucije ili zastupstva tvrtkama koje se bave proizvodnjom farmaceutskih proizvoda ili medicinskih uređaja. Tvrtka također nudi konzultacije o farmaceutskom

brendiranju, licenciranju, cijenama, tržišnom pristupu, pa tako nudi i podugovaranje tvrtkama zainteresiranim za ulazak na tržište Litve ili drugih baltičkih država.

STROJEVI ZA TRETIRANJE OTPADA (20120724036)

Francuska tvrtka specijalizirana za projektiranje, proizvodnju i prodaju strojeva za tretiranje otpada traži trgovačke posrednike (za prodaju) i instalatere njihovih rješenja po principu "ključ u ruke".

TURISTIČKI ARANŽMANI (20120724017)

Talijanska touroperatorska tvrtka specijalizirana za organizaciju tura u Toskani i cijeloj Europi, specijaliziranih za teme poput kulturne baštine, hrane i vina te okoliša, kao i tura povodom tečajeva i obuka. Tvrtka traži trgovačke posrednike (zastupnike i predstavnike), a zainteresirana je i za joint venture ugovore.

METALNI PROIZVODI (20120719003)

Mađarska tvrtka specijalizirana za proizvodnju raznih metalnih proizvoda traži partnere za recipročnu proizvodnju. Tvrtka također nudi svoje usluge za podugovaranje ili outsourcing.

ORGANSKA GNOJIVA (20120718022)

Češka tvrtka koja se bavi proizvodnjom organskih gnojiva i poboljšivača rasta na

bazi uzgoja glista traži agente/zastupnike za svoje proizvode.

ELEKTRONIČKI UREĐAJI ZA MJERENJE (20120723026)

Ruska tvrtka specijalizirana za proizvodnju elektroničkih uređaja za mjerenje traži trgovačke posrednike (agente i distributere) i nudi usluge podugovaranja.

DODACI PREHRANI I KOZMETIKA (20120718009)

Poljska tvrtka, s gotovo 25 godina iskustva, specijalizirana za proizvodnju dodataka prehrani i kozmetike, traži partnere za trgovinu i proizvodnju. Tvrtka nudi podugovaranje kao proizvođač i trgovačko-posredničke usluge.

KUPNJA, PRERADA I PRODAJA SMRZNUTE RIBE (20120717026)

Poljska tvrtka specijalizirana za kupnju, preradu i prodaju smrznute ribe i morskih plodova traži veletrgovce i trgovačke lance, kao i distributere za svoje proizvode.

OGLAŠAVANJE, MARKETING, WEB DIZAJN (20120720016)

Talijanska tvrtka specijalizirana za oglašavanje, marketing, on line usluge i kreiranje web stranica, redizajna i optimizacije nudi outsourcing aktivnosti stranim tvrtkama. ■

RAPEX IZVJEŠĆE

RAPEX (The Rapid Alert System for Non-Food Products) je brzi sustav za obavještanje o svim opasnim potrošačkim proizvodima u Europskoj uniji koji ne uključuju hranu, farmaceutske i medicinske proizvode. Omogućava brzu razmjenu informacija među zemljama članicama preko nacionalnih kontaktnih točaka i Europske komisije kako bi se pokrenule mjere za sprječavanje prodaje ili uporabe proizvoda koji predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje i sigurnost kupaca. Tjedna izvješća iz kojih su izvučeni i ovi podaci mogu se naći na web stranici: http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_en.cfm.

Tinta za tetoviranje, Tattoo ink, brend Intenze, model Article ST1132MDC. Proizvod predstavlja rizik za korisnika jer sadrži 62 miligrama po kilogramu aromatičnog aminoanidina koji se smatra kancerogenom supstancom. Prema ResAP-u, Rezoluciji o sigurnosti proizvoda za tetoviranje, ovakvi proizvodi su zabranjeni. (slika 1)

Drvne bojice, brend Best Choice, ime proizvoda Regenbogen Buntstifte, ozna-

ka No 43292, barkod 4326470432926. Proizvod predstavlja rizik za korisnike jer plastika od koje su bojice napravljene sadrži REACH direktivom zabranjene ftalate. (slika 2)

Grijalica Fan heater, brend Evatronic, model FH802, koji se proizvodi u tri boje -

svijetlozeleno, tirkiznoj i bijeloj. Proizvod predstavlja rizik za kupce jer se može lako zapaliti. Proizvod nije u skladu s Direktivom o proizvodima niskog napona. (slika 3)

Dječje sandalice, brend Xin Min, nepoznatog podrijetla. Proizvod predstavlja

rizik za djecu jer ukrasni elementi mogu lako otpasti i biti progutani ili inhalirani. (slika 4)

Automobili marke Chevrolet, modeli Aveo /Kalos, Captiva, Epica/Tosca, Lacetti/Nubira/Optra, Matiz/Spark, proizvedeni od 2007 do 2011. godine VIN oznaka KL1SF48DJ8B509481~KL1SF69WJAB134357(Aveo/Kalos), KL3CD26RJ7B000248~KL1CG26FJAB012371 (Captiva), KL1LF69RJ8B090447~KL1LA69KJAB012342 (Epica/Tosca), KL5JD56Z47K999027~KL1NF356J8K315878 (Lacetti/Nubira/Optra), KL1KF480J7C199689~KL1KF484J9C645714 (Matiz/Spark). Neki od vozila zbog lošeg pozicioniranja ABS uređaja i kočnice mogu imati problem s dugim hodom kočnice, smanjenim performansama kočnice i tvrdim kočnicama. (slika 5, 6, 7)

Tricikl Rewaco RF1, proizvedeni između 2005. i 2012. godine. Proizvod predstavlja rizik za korisnika jer varovi upravljača mogu otkazati. (slika 8)

Ljestve, brend Dogrular, model GI 200, barkod 8 691913 101094. Proizvod predstavlja rizik za kupca jer je materijal od kojeg je napravljen pretnak pa može doći do loma i pada s visine. (slika 9) ■

POTRAŽNJA ZA TEHNOLOGIJAMA

Upute vezane uz potražnju tehnologije uputite na een@bicro.hr.

Novi sustav za čišćenje ljuski zelenih mahuna (Ref: 12 TR 99PB 3PXA) • Turska tvrtka koja izrađuje poljoprivredne strojeve traži novu metodu čišćenja ljuski zelenih mahuna. Kako bi se spriječilo vlaženje, tražena metoda bi trebala biti bez korištenja vode ili automatski sušiti plod. Tehnološka suradnja, licenciranje, proizvodnja i komercijalna suradnja su mogući. Tražena tehnologija može već biti na tržištu, a moguća je i suradnja na konačnom razvoju tehnologije.

Specijalizirano pakiranje ribljih fileta (Ref: 12 GR 49Q1 3POH) • Grčka farma za uzgoj riba koja sustavno uzgaja brancina i deveriku traži novu metodologiju za specijalizirano pakiranje ribljih fileta. Traže partnera s relevantnim iskustvom koji bi zajedno s njima radio na nalaženju najboljeg rješenja za svoj proizvod putem tehnološke ili komercijalne suradnje.

Biorafinerijska tehnologija za procesuiranje biomase od alga (Ref: 12 NL 60FI 3PR8) • Nizozemska tvrtka traži biorafinerijsku tehnologiju za procesuiranje biomase

se od alga. Očekivano je da će u održivoj ekonomiji alge igrati važniju ulogu (prihvat CO₂, obrada otpadnih voda i gnojiva), rezultirajući u dobroj opskrbi biomase od algi. Tvrtka traži različite tehnologije za obradu različitih vrsta algi i ekstrakata različitih sastojaka. Licenciranje i tehnološka suadnja su traženi oblici suradnje.

Partner za tehnologiju solarnih ploča (Ref: 12 TR 99PB 3Q1A) • Turska tvrtka koja je član veće poslovne grupacije želi ući u fotonaponski posao i traži partnera s iskustvom u tehnologiji solarnih ploča. Zainteresirani su za transfer znanja u sklopu komercijalne suradnje s tehničkom pomoći koja pokriva instalaciju i održavanje. Suradnja na projektu je dugoročni cilj.

Novo tehnologije digitalnog printa i elektronskih knjiga (Ref: 12 GB 77dz 3PQ8) •

Tvrtka iz Velike Britanije je tržišni lider u printanju digitalnih knjiga (u većim i manjim količinama) te traži partnere koji mogu pružiti relevantnu tehnologiju spremnu za tržište vezanu uz izdavanje digitalnih i e-knjiga. Tvrtka će sa zainteresiranim partnerima sklapati licencne sporazume, kao i druge oblike tehnološke i komercijalne suradnje.

Toplinsko izolacijski materijal za transfer topline (Ref: 12 FR 35k9 3PXE) • Francuska tvrtka razvila je inovativne solarne ploče velikih razmjera za proizvodnju toplinske energije (60°C do 130°C). Želja im je unaprijediti transfer topline putem cijevi i stoga traže toplinsko izolacijski materijal/proces. Dobavljač/industrijski partner bi trebao moći pružiti tehnologiju u sklopu komercijalne suradnje s tehničkom pomoći.

Unaprijeđeno uklanjanje masti i ulja (Ref: 12 GB 40n4 3O8V) • Globalna tvrtka s uredima u Velikoj Britaniji traži način da značajno unaprijedi uklanjanje masti i ulja iz različitih supstrata, specifično iz razrijeđenih vodenastih okruženja i pri nižim temperaturama. Traže akademskog ili industrijskog partnera za licenciranje ili zajednički razvoj.

Supstituti za prirodnu ljepljivu smolu (Ref: 12 ES 252K 3Q3W) • Međunarodna tvrtka iz Španjolske s infrastrukturom za istraživanje i razvoj traži industrijskog ili akademskog partnera za tehnološku suradnju, komercijalnu suradnju s tehničkom pomoći kako bi razvili i proizveli supstitut prirodne ljepljive smole za različite primjene.

Tehnologija za uzbunjivanje kada opadne učinkovitost kreme za sunčanje na koži (Ref: 12 TR 99PD 3Q6V) • Turska tvrtka aktivna u kozmetičkoj industriji i specijalizirana za proizvode za zaštitu kože od štetnog utjecaja sunca. Tvrtka traži indikacijske tehnologije poput narukvice koja mijenja boju kako opada efekt proizvoda za zaštitu od sunca. Tražena tehnologija bi trebala omogućiti da se proizvod koristi višekratno, ne jednom. Traži se komercijalna suradnja s tehničkom pomoći.

Inženjerska pomoć za proces tretiranja otpadnih muljevutih voda (Ref: 12 GB 46P4 3PMM) • Škotska tvrtka s iskustvom u tretiranju otpadnih muljevutih voda iz kanalizacije radi na procesu oksidacije kataliziranog vlažnog zraka, te traži suradnju s inženjerskim partnerima kako bi konstruirali, instalirali i upravljali demonstracijskim pogonom. ■

